

ارزیابی زیرساختهای حمل و نقل ، اینترمدال و سرمایه گذاری مرتبط در برنامه ریزی بلند مدت (استراتژیک)

کیانوش سیامردی	مرتضی طلوعی	حسن ذوقی
کارشناس مهندسی عمران	کارشناس مهندسی عمران	دکترای برنامه ریزی حمل و نقل
عضو باشگاه پژوهشگران جوان	عضو باشگاه پژوهشگران جوان	دانشگاه علم و صنعت ایران
kianoush_ks@yahoo.com	mcivi61@yahoo.com	h_zoghi@yahoo.com

چکیده

استراتژی حمل و نقل چندوجهی به منظور حمل یکسره کالاها از مبدأ به مقصد با استفاده از حداقل دو مد حمل و نقل با کرایه واحد و قابلیت اطمینان متناسب مطرح می گردد . بعضی از متخصصین حمل و نقل و راه ، حمل و نقل چندوجهی را یک مجموعه و سیستم علمی - کاربردی می دانند که حرکات کالا را با استفاده از وجه های متفاوت حمل و نقل تامین می نماید و بعضی دیگر مدعی هستند که سیستم حمل و نقل چندوجهی یک سیستم حمل و نقل با قیمت موثر در زمان مناسب و یک عامل تامین تسهیلات در حمل و نقل کلی و بین المللی تجارت است. آنچه که از مجموعه نظریات فوق مهم می باشد این است که سیستم حمل و نقل چند وجهی یک سیستم کارااست و در عین حال حرکت کالاها را براساس یک برنامه ریزی دقیق و هماهنگی کامل عوامل مرتبط به انجام می رساند. برعکس کانتینری شدن حمل و نقل چندوجهی یک انقلاب تکنولوژیکی نیست، چنانچه کانتینری شدن یک بخش از اقتصاد را تامین نماید سیستم حمل و نقل چندوجهی یک اقتصاد کلان محسوب شده و یک نوآوری در حمل و نقل است . همه عوامل و عناصر در حرکات سیستم چندوجهی به اندازه حمل و نقل قدیمی و کهنه هستند و کمبود آن هماهنگی و همزمانی مدهای مختلف درگیر در ترابری بوده است که با سیستم چندوجهی تامین می شود. ورود بسته بندی های کانتینری بطور حتم جامعیت مسئولیت هماهنگی را تامین نموده و بنابراین ابعاد افزوده به راهها و وسیله ها حرکات کالا را در چارچوب های زمانی مشخص و رساندن آن را از مبدأ به مقصد و بالعکس را در یک بازه جهانی می بیند.

در این تحقیق مدهای حمل و نقل دریائی ، تراک وریلی تشریح شده و با بررسی و ارزیابی مطالعات گذشته در ارتباط با حمل و نقل چند وجهی و با توجه به توسعه اقتصاد کلان کشور در سالهای آینده بطور مستقل و در قالب یک کریدور عمده انتقال کالا از کشورهای همجوار ارزیابی می گردد . بر این اساس و برای تامین سرعت انتقال و اقتصاد عملیات و ارزیابی مطالعات گذشته انتگره سازی مدها تحلیل و مورد توجه قرار گرفت. سرعت بخشیدن به انتقال و حمل و نقل کالا با انجام سیستم های انتگره در بنادر کانتینری با تهیه یک برنامه با اعمال آمارهای مطالعاتی از بندر شهید رجایی شبیه سازی گردید . بهره گیری از این امر با بازنگری سیستم و توسعه امکانات ترمینالهای ریلی کانتینری اجرای حمل و نقل چندوجهی بطور یقین با نتیجه گیری مناسب می تواند انجام شود .

کلید واژه : حمل و نقل چند وجهی ، ترمینال ریلی ، طرح های توسعه بندری ، پایانه ترکیبی

مقدمه

امروزه صنعت حمل و نقل یکی از پر سود ترین و تاثیرگذارترین صنایع و در اقتصاد جهانی از مهمترین روشهای کسب درآمد کشورها محسوب می شود . سرزمین پهناور ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی برتر خود در منطقه و قرارگرفتن در میان آسیای شرقی ، شبه قاره هند و اروپا و دسترسی نزدیک ۲۰۰۰ کیلومتر مرز آبهای آزاد از طریق خلیج فارس و دریای عمان از امتیازات بالقوه و امتیاز رقابتی ویژه ای برخوردار است و به عنوان یکی از کشورهای دارای پتانسیل بالا در حمل و نقل بین المللی شناخته می شود . بطوری که از مجموع سه کریدور ترانزیتی بزرگ دنیا دو کریدور شمال به جنوب و شرق به غرب از ایران می گذرد. با فعال تر شدن کریدور شمال به جنوب ایران به مرکز ثقل یکی از مهمترین مجراهای حمل و نقل بین المللی تبدیل می شود این مهم علاوه بر افزایش اهمیت راهبردی ایران در مبادلات تجاری و اقتصادی منطقه ای و بین المللی موجب کسب درآمدهای ارزی ناشی از خدمات حمل و نقل، ایجاد اشتغال و فعال شدن نظامهای خدماتی حمل و نقل در طول مسیر از بنادر جنوبی تا بنادر شمالی می شود . به طور مثال اگر سالانه ۱۰ درصد کل مبادلات آسیا و اروپا از این مسیر انجام گیرد ارزش آن دویست میلیارد دلار می شود که ایران سالانه می تواند ۲ الی ۳ میلیارد دلار درآمد ارزی ناشی از خدمات ترانزیتی کسب کند این مهم جدای از بهره